

°CICERO

Fra Kyoto til Paris via Brussel til Norge:

Hva betyr endringene i
internasjonal klimapolitikk for
Norge?

Erlend Hermansen, seniorforsker
CIENS frokostseminar
26.10.2022

Rammebetingelsene for norsk klimapolitikk er radikalt endret

- Fra Kyoto-protokollen til Parisavtalen:
 - Alle land skal kutte klimagassutslipp
 - Nasjonalt (bestemte) bidrag er byggesteinen (dugnad)
 - Skruen skal strammes til i 5-års sykluser
 - Men hvor mye skal hvert land kutte? (rettferdighet, etikk)
 - Hvor? Kvotehandel
 - Hvor raskt?

➤ Hva betyr det for Norge?

- Spesielt viktig for et land som har vært opptatt av internasjonal kostnadseffektivitet

To brede tilnærminger til klimapolitikk

Type of approach	Global cost efficiency (GCE)	National sector specific (NSS)
Components		
Objective	Meeting global targets at minimum cost	Meeting national targets that in the aggregate will fulfill global targets
Dominant instrument characteristics	General economic measures, covering all sectors	Technology-specific and sector-specific, economic and administrative measures
Mode of coordination	Top-down steering by coercion	Bottom-up, networks, pledge and review, naming and shaming
Governmental measures	Market instruments. Cost-minimizing state aid. Minimize number of measures.	Governmental industry development. Technology standards. Many measures.
Associated forms of expertise	Economics, rational actor IR theory, linear science/policy relationship	Engineering, societal transformation, epistemic pluralism

Paris-avtalen er en game changer i det (inter)nasjonale klimaarbeidet

- Et diplomatisk kunststykke i å balansere ulike hensyn
- Regelboka fra Katowice (2018) og Glasgow (2021) gjør avtalen operativ
- Vil avtalen implementeres slik at målsetningene nås?
 - Et rammeverk: må fylles med handling
 - Aldri hatt så ambisiøse mål, så mye kunnskap – og så høy konsentrasjon av klimagasser i atmosfæren

Article 2

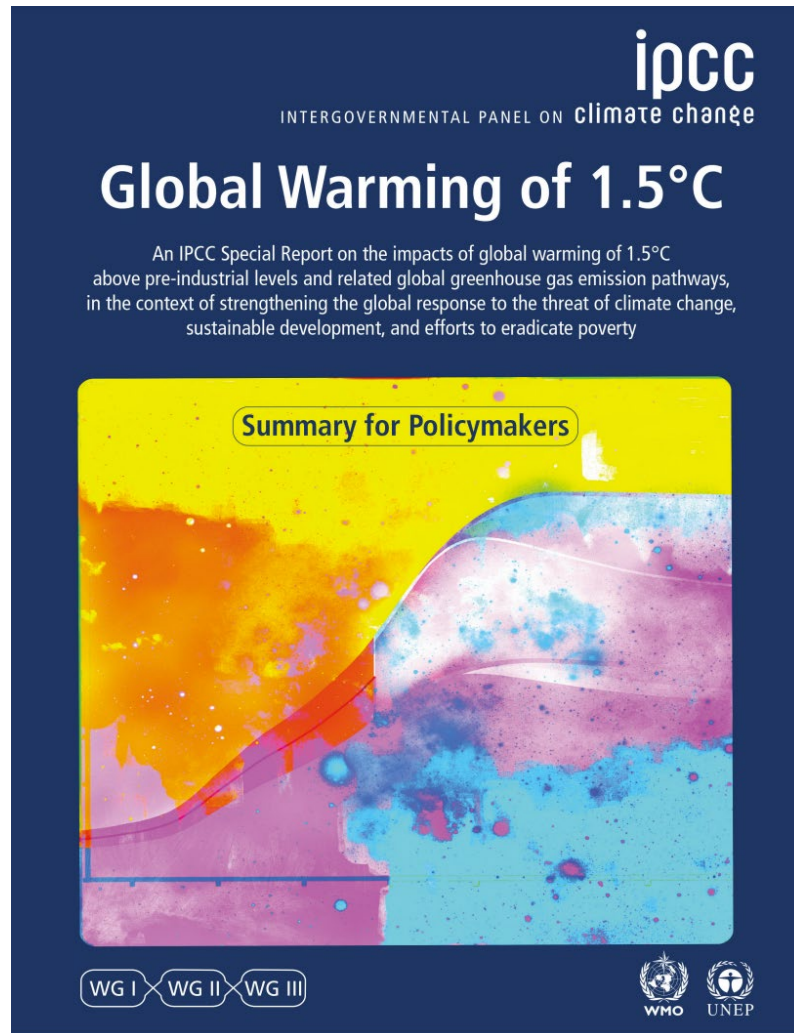
1. This Agreement, in enhancing the implementation of the Convention, including its objective, aims to strengthen the global response to the threat of climate change, in the context of sustainable development and efforts to eradicate poverty, including by:

(a) Holding the increase in the global average temperature to well below 2°C above pre-industrial levels and pursuing efforts to limit the temperature increase to 1.5°C above pre-industrial levels, recognizing that this would significantly reduce the risks and impacts of climate change;

Article 4

1. In order to achieve the long-term temperature goal set out in Article 2, Parties aim to reach global peaking of greenhouse gas emissions as soon as possible, recognizing that peaking will take longer for developing country Parties, and to undertake rapid reductions thereafter in accordance with best available science, so as to achieve a balance between anthropogenic emissions by sources and removals by sinks of greenhouse gases in the second half of this century, on the basis of equity, and in the context of sustainable development and efforts to eradicate poverty.

Den mest innflytelsesrike rapporten til FNs klimapanel?

- Invitasjon/bestilling fra FNs klimakonvensjon ifm. forhandlingene i Paris i 2015
- 1.5 grader som det mest legitime temperaturmålet?
- Balance = net-zero (2050)
- Implikasjoner langt utenfor klimapolitikken som sådan, f.eks. i privat sektor

EU følger opp med både målsetninger og politikk...

- 2018: EUs klimarammeverk for 40% kutt innen 2030 sml. m/1990
- 2020: Green Deal: netto-null utslipp 2050
- 2023: Fit for 55: 55% kutt innen 2030

... som Norge (så langt) har valgt å slutte seg til

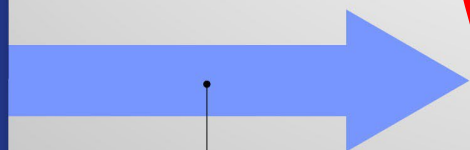
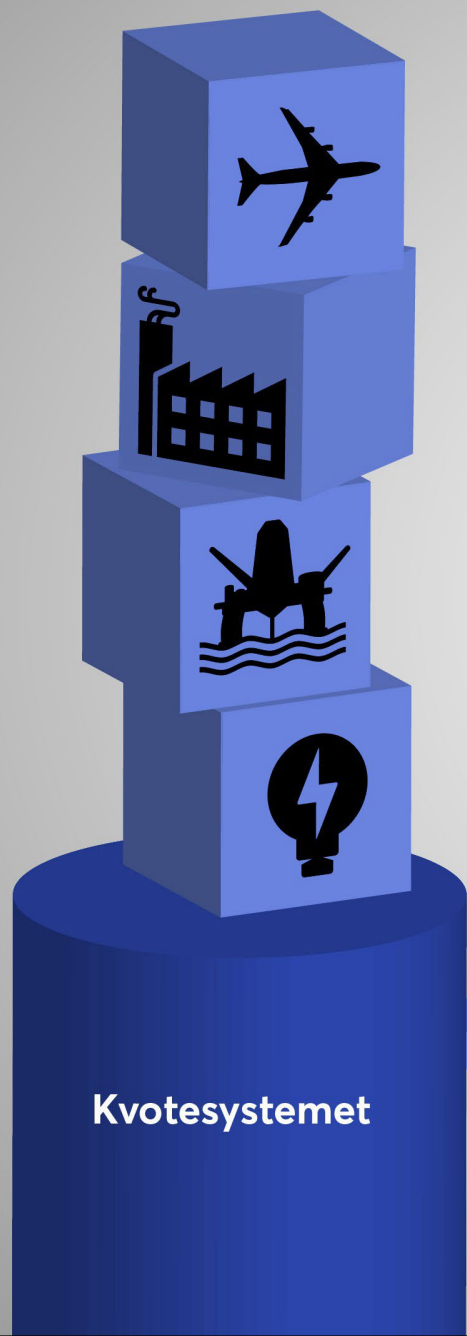
Prop. 94 S

(2018–2019)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av rettsakter som inngår i felles oppfyllelse med EU av utslippsmålet for 2030

- Norges «gamle» bidrag til Parisavtalen: 40% utslippskutt innen 2030 sammenliknet med 1990
 - I samarbeid med EU
- Norge står fritt til å bestemme hvordan de nødvendige utslippene skal kuttes
 - Hjemme, ute – eller en hybrid?

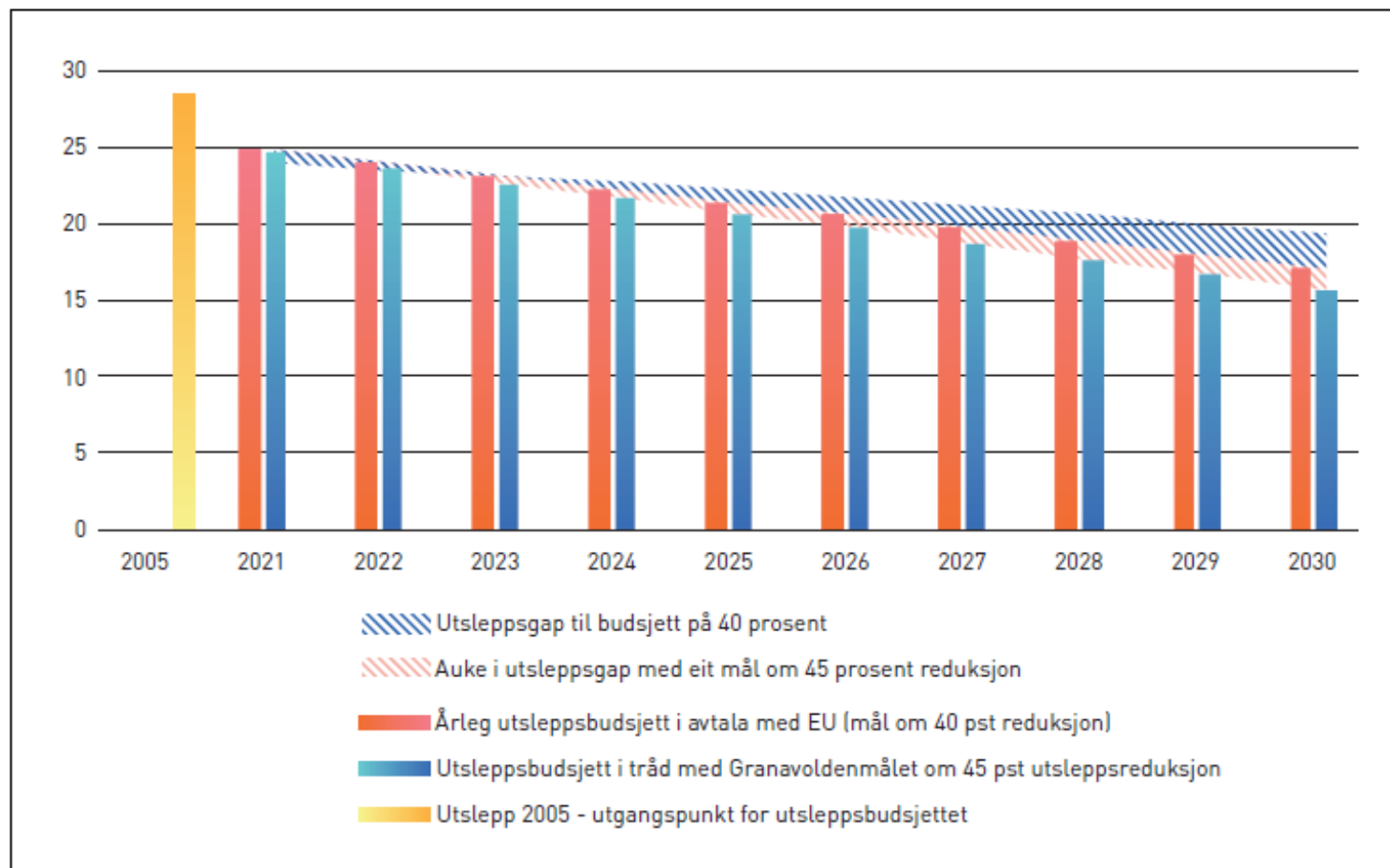
Konvertere inntil
5,7 millioner
tonn CO₂e

Bokføre inntil
1,6 millioner
tonn CO₂e

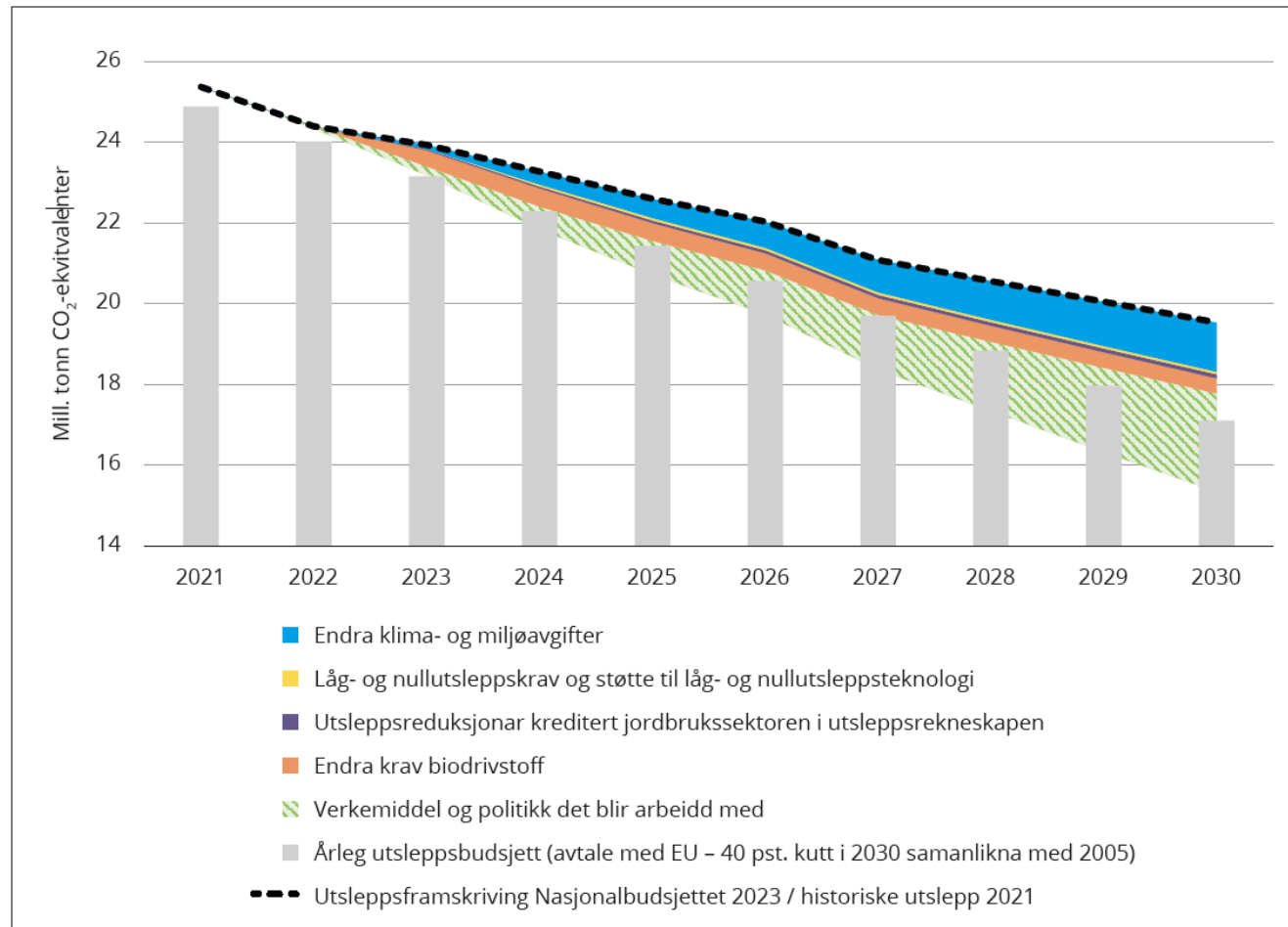
Utslippsbudsjett og årlige kutt

Figur 3.2 Utsleppsgapet samanlikna med utsleppsframskrivinga basert på politikk vedteken per i dag, med utsleppsbudsjett på 40 og 45 prosent (millionar tonn CO₂-ekvivalentar).

Kjelder: Finansdepartementet, Klima- og miljødepartementet og Miljødirektoratet

Hvordan ligger vi an i *ikke-kvotepliktig* sektor?

Figur 4.16 Korleis venta utsleppsreduksjonar fordelte på dei ulike verkemidla bidreg til å fylle utsleppsgapet til 40-pst. målet under noverande avtale med EU.

Hjemme - borte - uavgjort?

- Parisavtalen og EU-avtalen er essensielle rammer rundt norsk klimapolitikk
 - Utvilsomt skapt mer trykk for å kutte hjemme, f.eks. i petroleum og transport
- Hurdalsplattformen: 55% kutt hjemme innen 2030 sml. m/1990 (omstillingsmål)
 - Realistisk? Hva vil (neste) Regjering/Storting gjøre?
 - Alle sikkerhetsventiler for kutt ute fortsatt intakte – kan bli nødvendig å benytte
 - Hybridisering av de to tilnærmingene
- Skog kommer til å ha en mer sentral plass i klimadebatten fremover
- Vil Norge bli med på Fit for 55-pakken, og i så fall på hvilke vilkår?
- Hva er en fornuftig vei for Norge fremover?
 - Minimum levere på 40% forpliktelsen til EU, planlegge for 50-55% i 2030, sikte mot (nær) netto-null 2050: hvor mye hjemme vs. borte?
- Helt sentralt å følge prosessene i EU, FNs klimakonvensjon og nøkkelland fremover

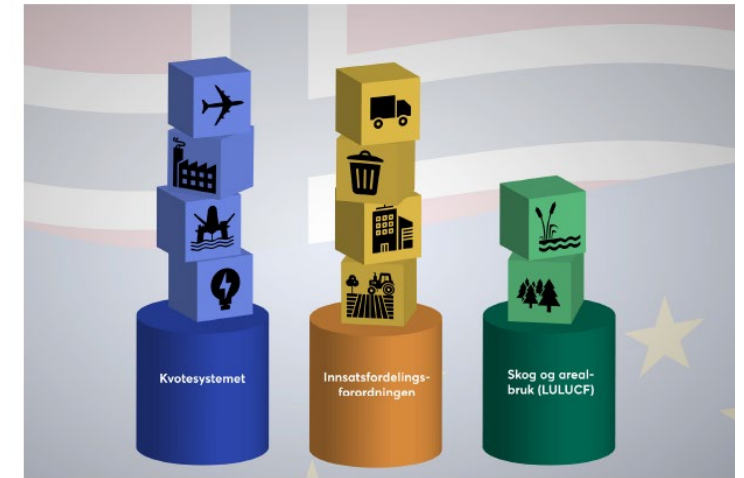
Utvalgte artikler og lesestoff

- Top-down or bottom-up? Norwegian climate mitigation policy as a contested hybrid of policy approaches. *Climatic Change* 171 (3), 1-22
- Post-Paris policy relevance: Lessons from the IPCC SR15 process. *Climatic Change* 169 (1), 1-18
- Changing climate change: The carbon budget and the modifying-work of the IPCC. *Social studies of Science* 51 (1), 3-27
- A history of the global carbon budget. *Wiley Interdisciplinary Reviews: Climate Change*, e636
- Ever Closer Union? Norges tilknytning til EUs klimaregelverk. *Internasjonal Politikk* 80 (1), 170-183-170-183

RAPPORT 2021:07

PLATON

Klar for 55? EUs nye klimaregelverk og betydningen for Norge

°CICERO
Center for International
Climate Research

FRIDTJOF NANSENS INSTITUTT
FRIDTJOF NANSEN INSTITUTE

NIBIO

tøi

°CICERO

Takk for meg!

Erlend Hermansen

www.cicero.oslo.no

@CICERO_klima